S·T·O·B·I
INTERNATIONAL
A R T
GALLERY
25. XI - 07. XII 1995

I·L·I·J·A ARIZANOV

STUDIJA "LAS MENINAS" D.D. VELAZQUEZ

Влада на Република Македонија

Министерство за Култура

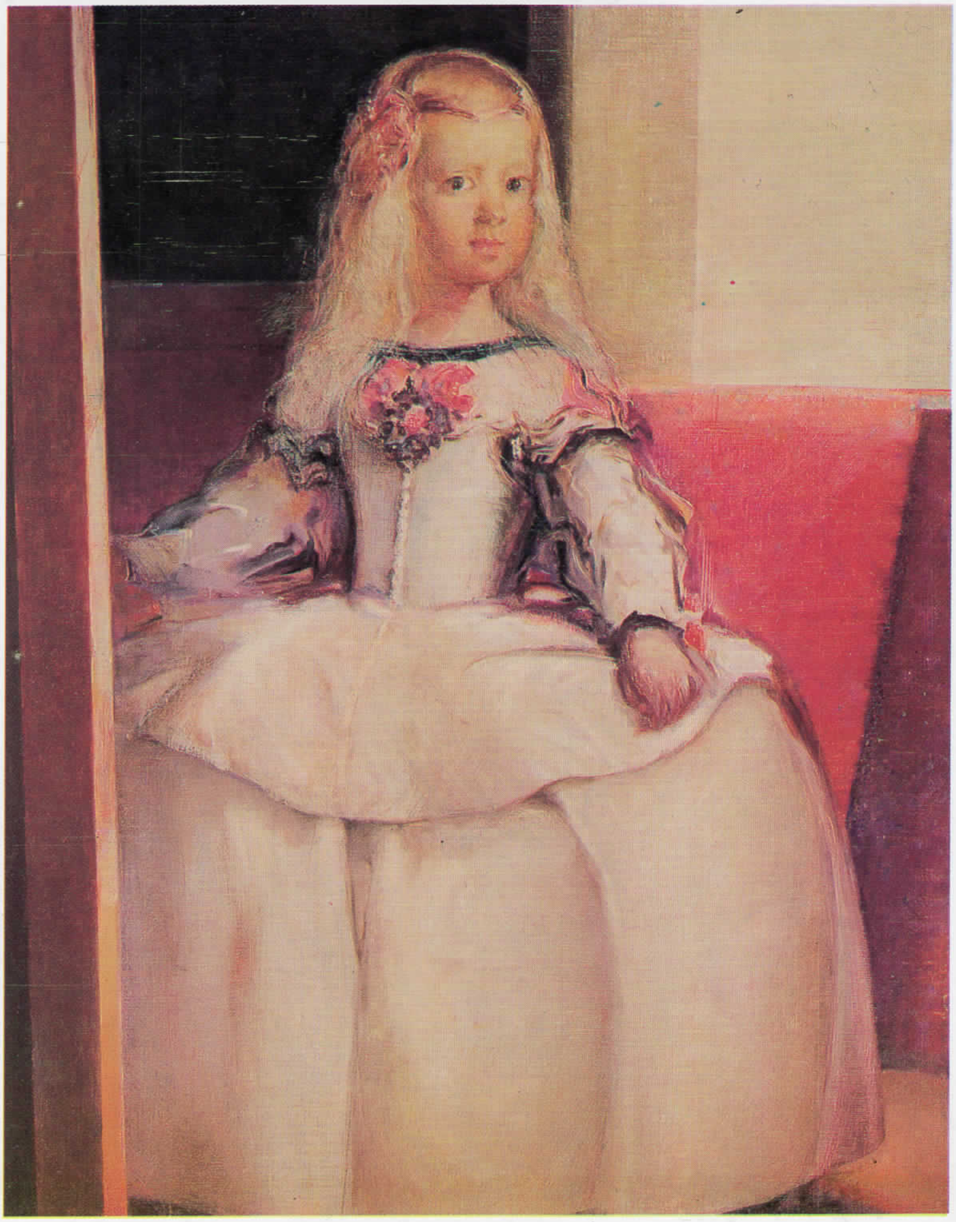

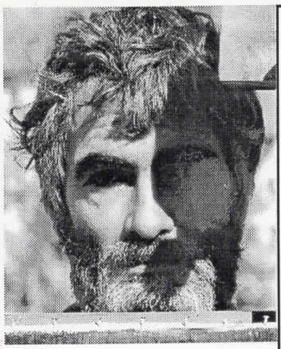

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

ИЛИЈА АРИЗАНОВ
Роден во Негорци
Завршил Академија за применета уметност
(III степен) во Белград 1975

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

БЕЛГРАД 1975
СКОПЈЕ (со Димитар Манев) 1976
СКОПЈЕ 1982
СКОПЈЕ 1993

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ

1976 Куманово, Струмица, Загреб, „Салон на младите"
1977 Скопје, „Дом на младите"
1977 Скопје, Музеј на современа уметност
1978 Бања Лука, Современа македонска уметност
1980 Цетиње, Современа југословенска уметност
1981 Врбас, Ликовни салон „Југословенска палета на млади"
1981 Вараждин, Народен музеј
1982 Чачак, Уметничка галерија „Надежда Петровиќ"
1982 Сомбор, „Ликовна есен"
1982 Ниш, „Галерија на современа уметност
1987 Зрењанин, Современа галерија
1988 Скопје, Уметничка галерија
1988 Белград, Галерија на ЈНА
1992 Скопје - Галичник '92
1993 Гевгелија - Дојрана '93
1994 Струмица - Скопје
1995 Куманово, Уметничка галерија

Од 1975 год. излага на сите годишни изложби на ДЛУМ, Изложбите на цртеж на ДЛУМ и изложбите на „Мал формат" во културно-информативниот центар во Скопје.

НАГРАДИ
Откупна награда на Југословенската авторска агенција за Македонија на годишната изложба на ДЛУМ 1981 година, Откупна награда на учесниците од Ликовната колонија „Сиќево '82" Ниш.

I награда на изложбата „Мал формат", Скопје

Член на ДЛУМ од 1975 година

Адреса: „Лука Геров" 48 2/2 Скопје, Телефон 091 328-601

ILIJA ARIZANOV
Born in Negorci
Academy os Applied Arts (BAA) III degree, Belgrade 1975
Member of the Association of Fine Artists of Macedonia since 1975.

SOLO EXHIBITIONS

1975 BELGRAD
1976 SKOPJE (with Dimitar Manev)
1982 SKOPJE
1993 SKOPJE

GROUP EXHIBITIONS

1976 Kumanovo, Strumica, Zagreb (Croatia), "Salon of the Young"
1977 Skopje, "Youth Cultural Center"
1977 Skopje, Skopje Museum of Contemporary Art
1978 Banja Luka (Bosnia), Contemporary Macedonian Arts
1980 Cetinje (Yugoslavia), Contemporary Yugoslav Arts
1981 Vrbas, (Yugoslavia) Art Saloon "Yugoslav Palette of the Youth
1981 Varaždin (Yugoslavia), People's Museum
1982 Čačak (Yugoslavia), Art Gallery "Nadežda Petrović"
1982 Sombor (Yugoslavia), "Fine Arts Autumn"
1982 Niš (Yugoslavia), "Gallery of Contemporary Arts"
1987 Zrenjanin (Yugoslavia), Contemporary Gallery
1988 Skopje, Art Gallery
1988 Belgrad (Yugoslavia), Gallery of JNA
1992 Skopje - Galičnik '92
1993 Gevgelija - Dojrana '93
1994 Strumica - Skopje
1995 Kumanovo, Umetnička galerija

Starting from 1975 he exhibits at all of the annual exhibitions of drawing of the Association of Fine Artists of Macedonia and on the exhibitions "Small Format" in the Cultural-Informative Center in Skopje

AWARDS
1981 Purchased Award of the Yugoslav author's agency for Macedonia on the annual exhibition of the Association of the fine Artists of Macedonia.
1982 Purcased Award of the participants of the Art Colony "Sićevo 82" Niš.

First Award on the Exhibition "Small Format", Skopje

Member of the Association of the fine Artists of Macedonia since 1975.

Address: 48, "Luka Gerov" 2/2 Skopje, Phone +389 91 328-601

- „Човек, да би дошол до сликарството, треба да умее да гледа“.

- „Во секое откритие постои вештина во гледањето“.

- „Ставот е првиот најплеменит дел од фигурата. Нема никакво сомневање дека ставот бара поголемо размислување отколку самата убавина на фигурата„.

Леонардо

Овие три мисли и целиот „Трактат за сликарство“ во многу ми помогнаа да дадам свој придонес во разјаснување на „парадоскот“ наречен „ЛАС МЕНИНАС“ од Д. Д. ВЕЛАСКЕЗ.
Моето прво значајно откритие е резултат на возбудувачко шестмесечно истражување и делумно е презентирано тука, како и останатиот дел врзан за периодот од 1. мај 1995 до денес.
Покрај другите сознанија, првото значајно откритие беше окото на Веласкез во главата на Маргарита. Ми беа потребни шест месеци потрага, да би се сватило значењето на тоа десно око. Сега со сигурност можам да речам дека сликата „ЛАС МЕНИНАС“ е базирана на десното око на Веласкез, на неговиот феноменален став, позицијата на телото, главата и очите пред огледалската слика. Кога во долгата потрага по неговиот став и котата каде и како гази пред огледалската слика, ми стана очигледна, тој став и тој поглед од неговата позиција ги обелоденија Филип и Марија, кои со векови стојат дискретно зад Веласкез не реметејќи ја интимната работна атмосфера. И само тој, Веласкез од негова позиција може да го регистрира тој момент за историјата, зошто само тој така прикажани може да ги види, а да остане невидлив во тоа огледало.
John Searle (професор по филозофија на Беркли - Калифорнија) во својата студија „ЛАС МЕНИНАС“ и парадоксите на сликарските прикази вели: „Знаеме дека парадоксите мора да имаат едноставно објаснение оти знаеме дека насликаниот призор визуелно е возможен„.
Во моето истражување по сцената каде би можеле да бидат кралот и кралицата ниеднаш не се посомневав во мислата на професорот, но не од точката на гледање на моделот или гледачот, туку од точка на гледање на авторот, од неговиот цврст став пред огледалската слика. Треба да се застане пред огледало, да се најде ставот на Веласкез, неговата позиција на окото, другото огледало, ансамблот, амби-ентот и тогаш сите ние, поединечно, можеме да бидеме во улога на Веласкез. Веласкез нам ни дал финален производ, огледалска слика и ние треба да се сомневаме дека ансамблот нас не гледа низ прозирно огледало. Јасно е, дека ако моделите гледале во објективот односно Веласкез тие ќе гледаат во нас.
Бесконечни се варијантите во огледалската слика.
Кралот и кралицата се зад Веласкез а се помали во сликата од Јозе Веласкез во интербина (кој директно гледа во огледалската слика) затоа што патот од позицијата на двојката до огледалската слика е подолг.
Изложбата има за цел откритијата да се регистрираат, оти тешко може (само за себе) да се носи возбудата од сознанието за едно поголемо дело одошто се знае дека е.
Во оваа фаза од студијата се одлучив откритието да го изразам со слики и цртежи. Тоа беше единствениот пат да стигнам до извесна цел зошто го следев патот на Веласкез.

Илија АРИЗАНОВ

-- To come to painting, one must know how to see.

-- The skill of observation comes before any knowledge.

-- The posture is the first and most noble part of the figure. There is no doubt that the posture requires more thinking than the beauty of the figure itself.

Leonardo

These three thoughts and the whole Tractat of Painting by Leonardo have enabled me to give my own contribution in the task of interpreting the "paradox" called "LAS MENINAS" by D. D. Velasquez.

It took me six months to arrive at this important discovery and the rest is only a result of concentrated work which started on May 1st, 1995.

This discovery is related to the presentation of Velasquez's eye in the portrait of Marguerita. It took me six months of research before I came to such notion about Marguerita's right eye. Now I can claim with great certainty that the painting entitled "LAS MENINAS" is focused on the right eye of Velasquez himself, on his phenomenal posture, the position of his body, his head and his eyes in front of that mirror image. In this long research when his point of view, his position, the way he stands in front of the mirror image became clear to me, it suddenly dawned on me that the position of the royal couple (Philip and Maria) is exactly within i.e. behind Velasquez. They have stood descretely for centuries behind Velasquez without disturbing the intimate atmosphere of a work in progress. And only Velasquez from his point of view could record that moment for history because that was the only point from which he could see them and remain invisible in the small mirror at the same time.

In his study LAS MENINAS and the Paradoxes of Presentation, John Searle, a professor of philosophy at Berkeley - California, says: "We know that the paradoxes must lead to a simple explanation because we know that the painted image is visually possible".

During my research of the scene where the king and the queen could possibly be located, I was never in doubt of what professor Searle has said, but not from the point of view of the model or the viewer, but from the point of view of the author, of his definite position before the mirror image. One should stand in front of a mirror in order to discover the position of Velasquez, the position of his eye, the position of the other mirror, the ensemble, the ambience and thus any one may find him/herself in the role of Velasquez. Velasquez's final product is a "mirror painting" and we should suspect that the whole ensemble is looking at us through a transparent mirror. It is clear that if the models looked at the objective, i.e. at Velasquez himself, they would look at us.

The variations of the "mirror painting" are infinite.

The king and the queen are behind the painter and closer to the mirror image, but they appear smaller than the figure of Jose Velasquez in the doorway because the distance from the position of the royal couple to the small mirror, then to the front mirror and finally to Velasquez's eyes is longer.

My exhibition aims at recording of these discoveries as I found it difficult to keep only for myself the excitement that they provided for me, the excitement deriving from the knowledge that the greatness of a work of art is even greater than it had previously been known.

During this stage of my work I decided to express my discoveries by means of paintings and drawings. The only way I could come to a certain goal was by following the path that Velasquez himself had taken.

Ilija ARIZANOV

ДЕЛА	WORKS
ОКО - ЛЕВО, ОКО - ДЕСНО, 1995 *масло на платно, 100 X 90, 100 X 90*	EYE - LEFT, EYE - RIGHT, 1995 *oil on canvas, 100 X 90; 100 X 90*
МАРГАРИТА, 1995 *масло на платно, 92 X 73*	MARGARITA, 1995 *oil on canvas, 92 X 73*
ВЕЛАСКЕЗ, 1995 *масло на платно, 45 X 43*	VELÀZQUEZ, 1995 *oil on canvas, 45 X 43*
МАРГАРИТА, 1995 *масло на платно, 60 X 55*	MARGARITA, 1995 *oil on canvas, 60 X 55*
ЃОКОНДА, 1995 *масло на платно, 80 X 60*	GIACONDA, 1995 *oil on canvas, 80 X 60*
ОТКРИТИЕ „М“, 1995 *масло на платно, 60 X 46*	INVENTION "M", 1995 *oil on canvas, 60 X 46*
СЛИКАР И ДЕЛО, 1995 - Ротација *масло на платно, 100 x 80*	PAINTER AND WORK, 1995 - Rotation *oil on canvas, 100 X 80*
СЛИКАР И ДЕЛО, 1995 - Ротација *масло на платно, 100 X 80*	PAINTER AND WORK, 1995 - Rotation *oil on canvas, 100 X 80*
ВЕЛАСКЕЗ, 1995 *масло на платно, 70 X 60*	VELÀZQUEZ, 1995 *oil on canvas, 70 X 60*
МАРГАРИТА, 1995 *масло на платно, 70 X 60*	MARGARITA, 1995 *oil on canvas, 70 X 60*
МАРГАРИТА, 1995 *масло на лесонит, 70 X 60*	MARGARITA, 1995 *oil on board, 60 X 50*
ЗЛАТЕН ПРЕСЕК, 1995 *масло на платно, 60 X 70*	GOLD SECTION, 1995 *oil on canvas, 60 X 70*
ДАЛИ И МАРГАРИТА, 1995 *масло на платно, 62 X 48*	DALI AND MARGARITA, 1995 *oil on canvas, 62 X 48*
ИНФАНТКИЊА МАРГАРИТА, 1995 *масло на платно, 40 X 34*	LINFANTA MARGUARITA, 1995 *oil on canvas, 40 X 34*
ПРОНАЈОЦИ ВО „М“, 1995 *масло на платно, 50 X 43*	INVENTIONS IN "M", 1995 *oil on canvas, 50 X 43*
МАРГАРИТА СЛИКА, 1995 *масло на платно, 50 x 40*	MARGARITA PAINTS, 1995 *oil on canvas, 50 X 40*
ПОРТРЕТ НА ДЕВОЈЧЕ, 1995 *масло на платно, 31 X 22*	A PORTRAIT OF THE ĞIRL, 1995 *oil on canvas, 31 X 22*
СЛИКАР И „М“, 1995 *масло на платно, 38 X 29*	A PAINTER AND "M", 1995 *oil on canvas, 38 X 29*
"LAS MENINAS" - ДЕСНО ОКО, 1995 *масло на платно, 60 X 50*	"LAS MENINAS" - RIGHT EYE, 1995 *oil on canvas, 60 X 50*
ЦРТЕЖИ	DRAWINGS

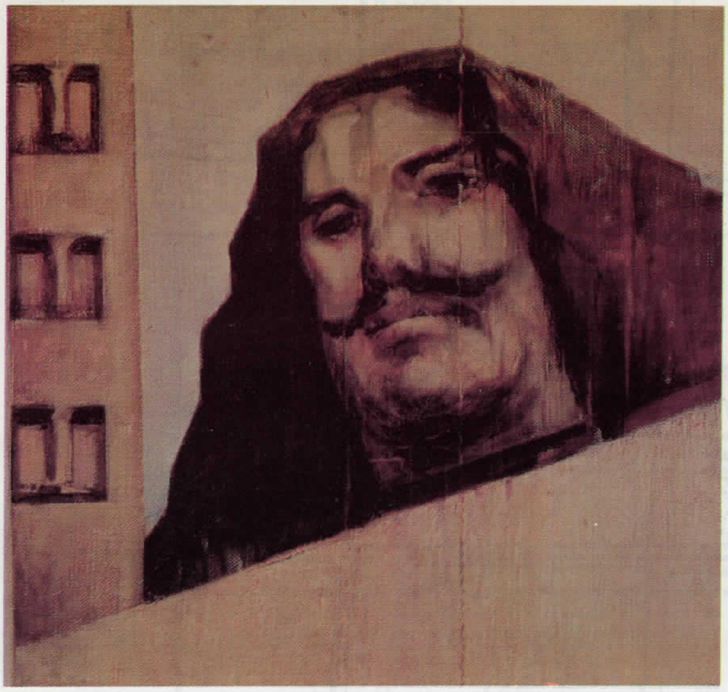

Веласкез

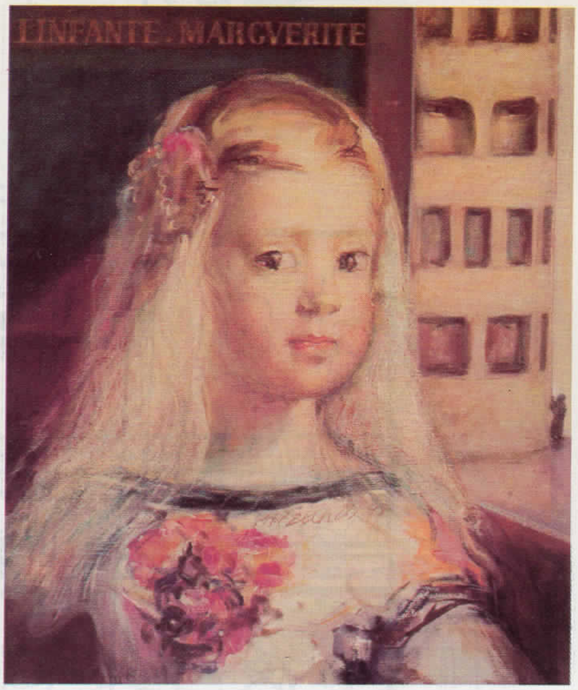

Маргарита

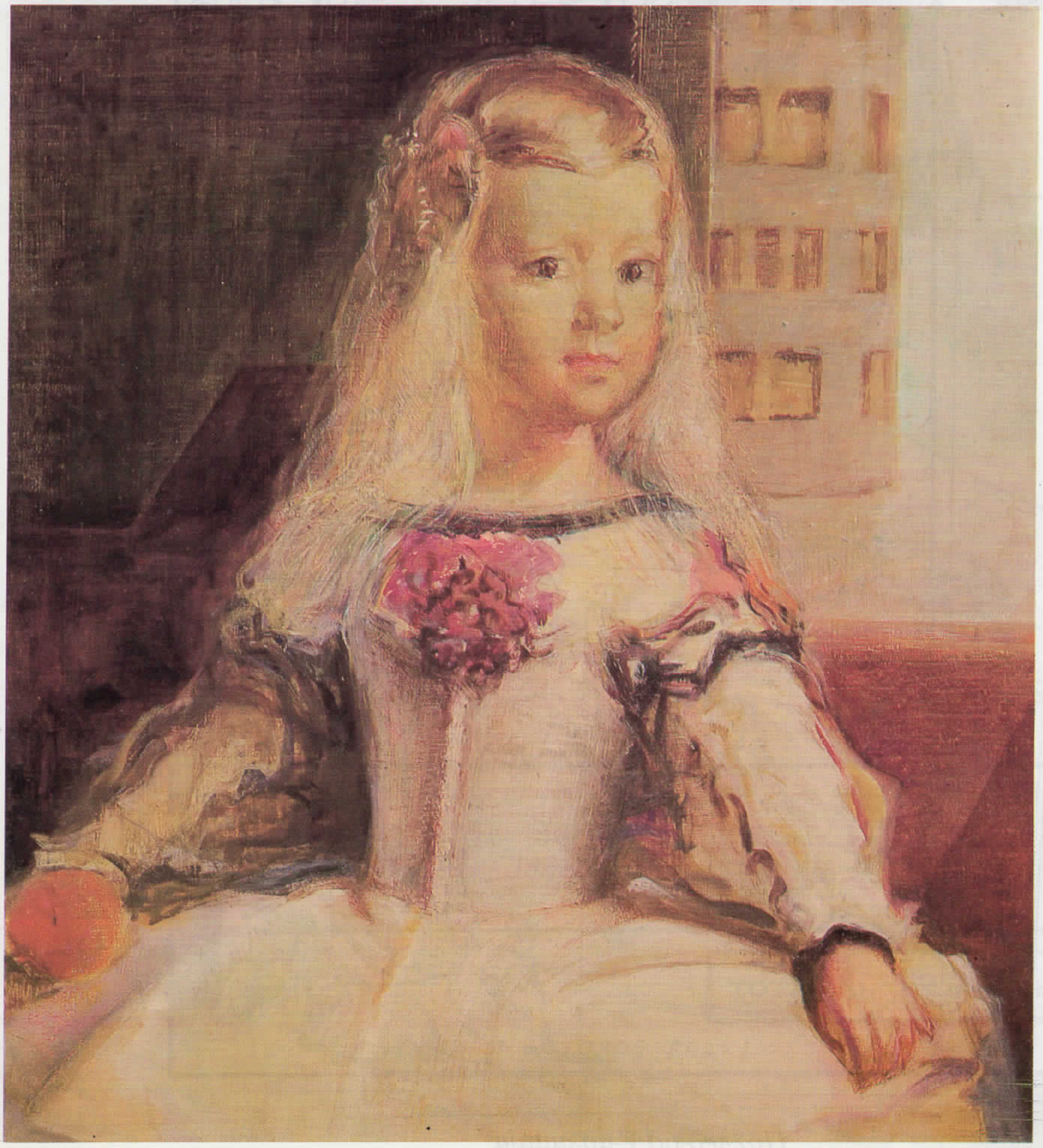

Маргарита

K & Q и V & M

Поглед од V позиција

AT

Apartamentos PLAZA DE ESPAÑA
PLAZA DE ESPAÑA, 7
TELEF. 542 85 85
FAX: 91 - 548 43 80
28008 - MADRID

ESPAHOTEL

DNI/CIF - 536.796

FRA. N.º 47028 / D

ARIZANOV, ILIJA

APTO. N.	ADULTOS	NIÑOS	FECHA ENTRADA	FECHA SALIDA
205	1	0	11/08/95	15/08/95

CONCEPTOS	IMPORTE	SALDO
11.08 APARTAMENTO	12.000	12.000

%	BASE	CUOTA
IVA A CARGAR		
7,00	12.000	840
TOTAL	12.000	840

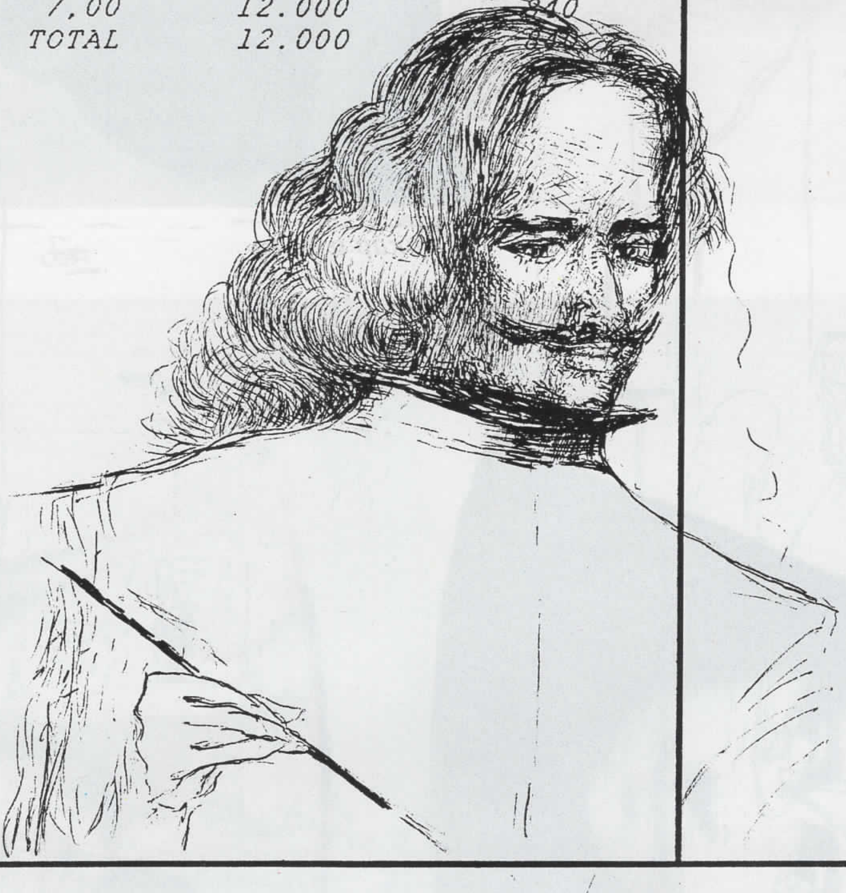

C.I.F. E/78300217

ESPAHOTEL agradece su confianza. 11/08/95

TOTAL ** *12.840

CAJA - -0205 FRA-1

Arizanov 95

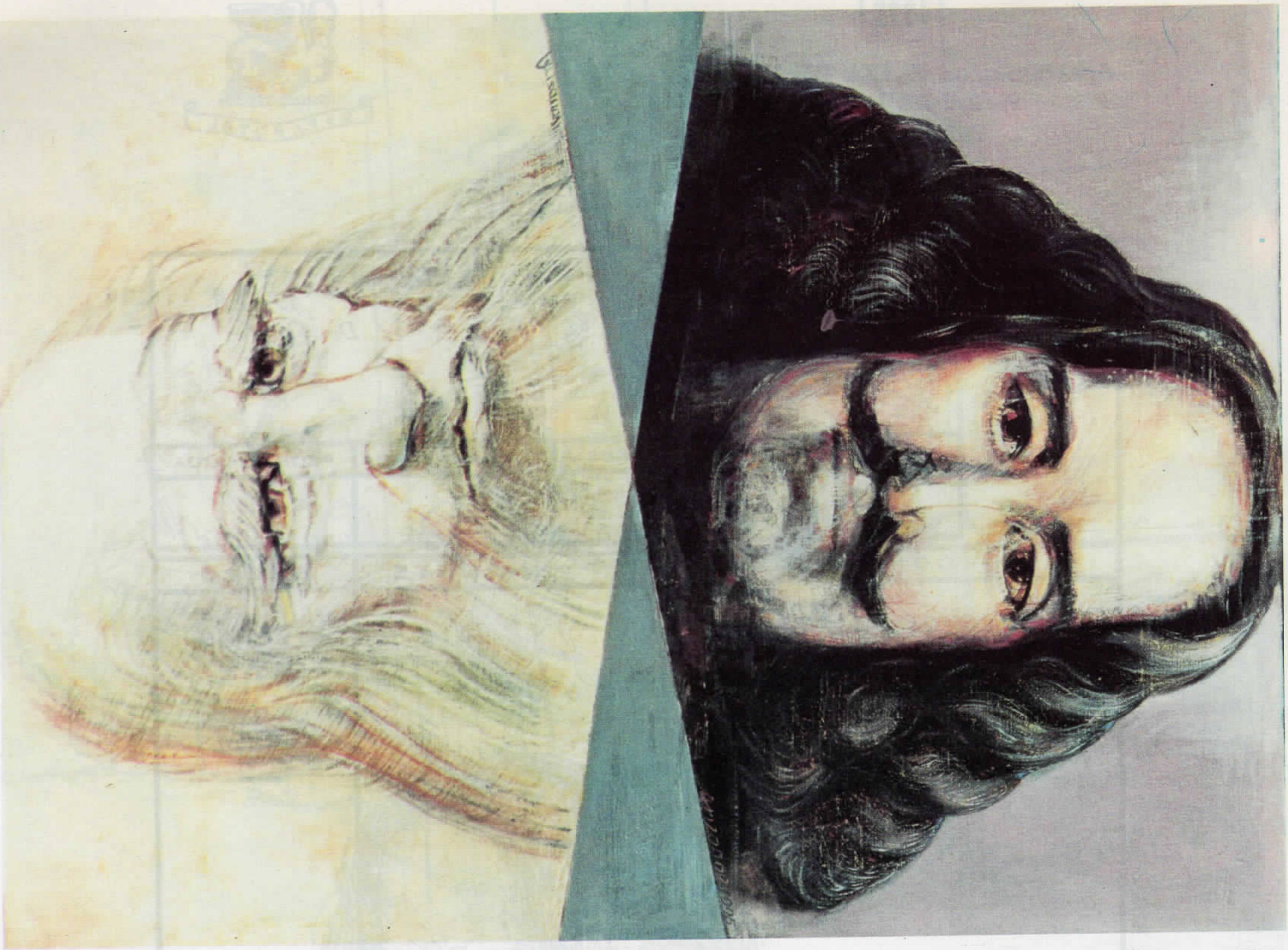

Сликар и дело

Во отсуство на кралската двојка

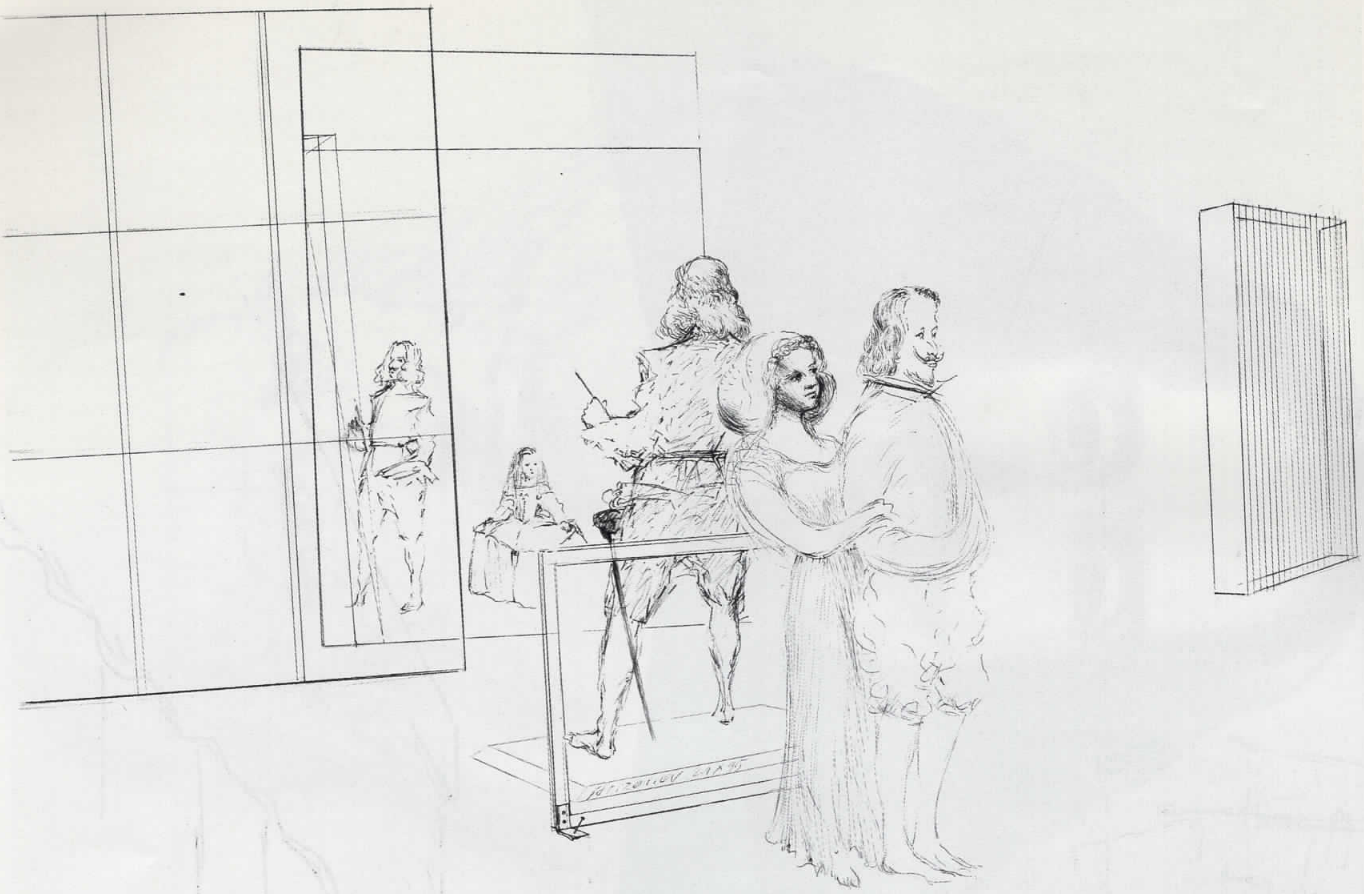

Позиција V-K-Q

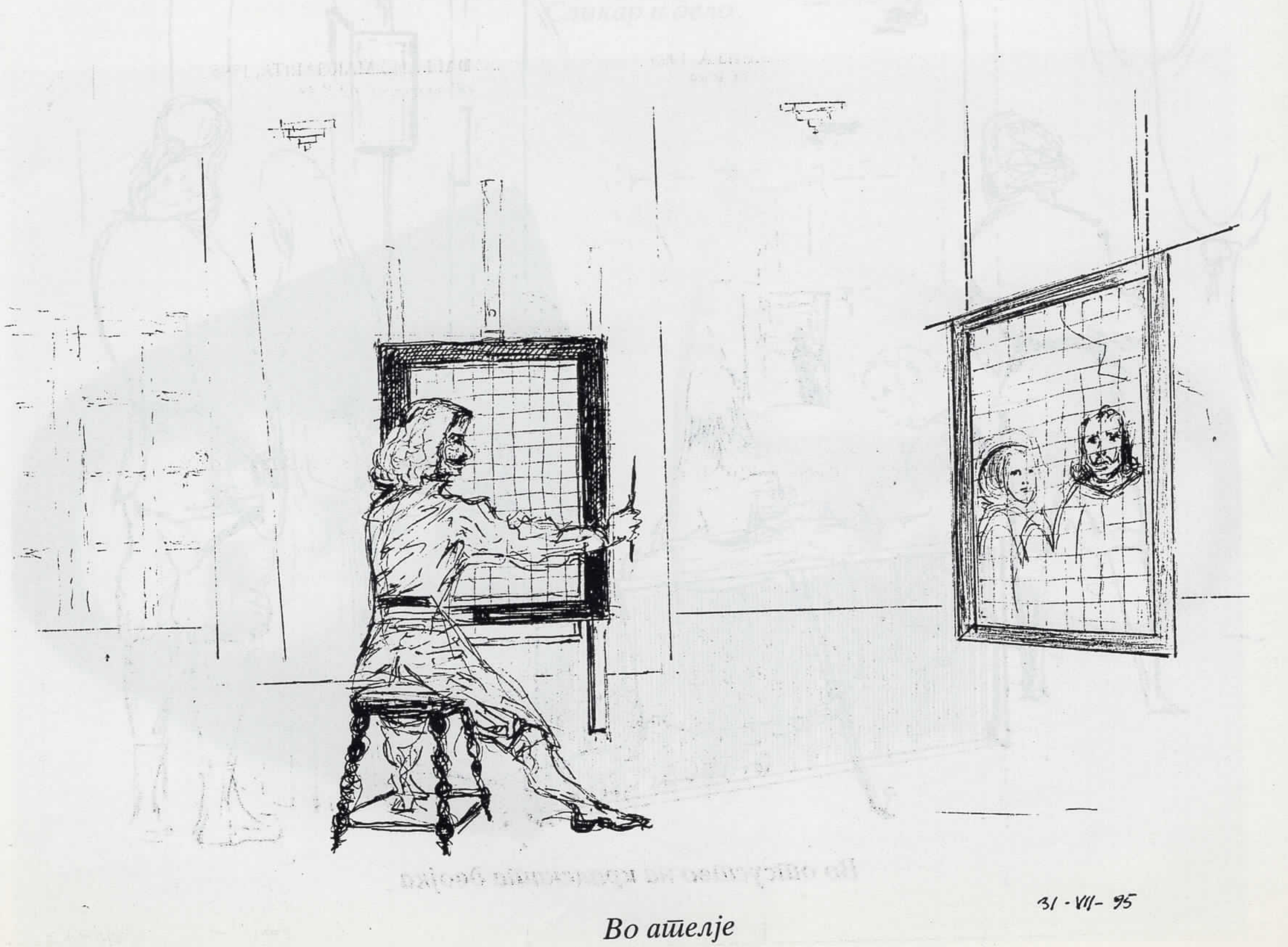

Во ателје

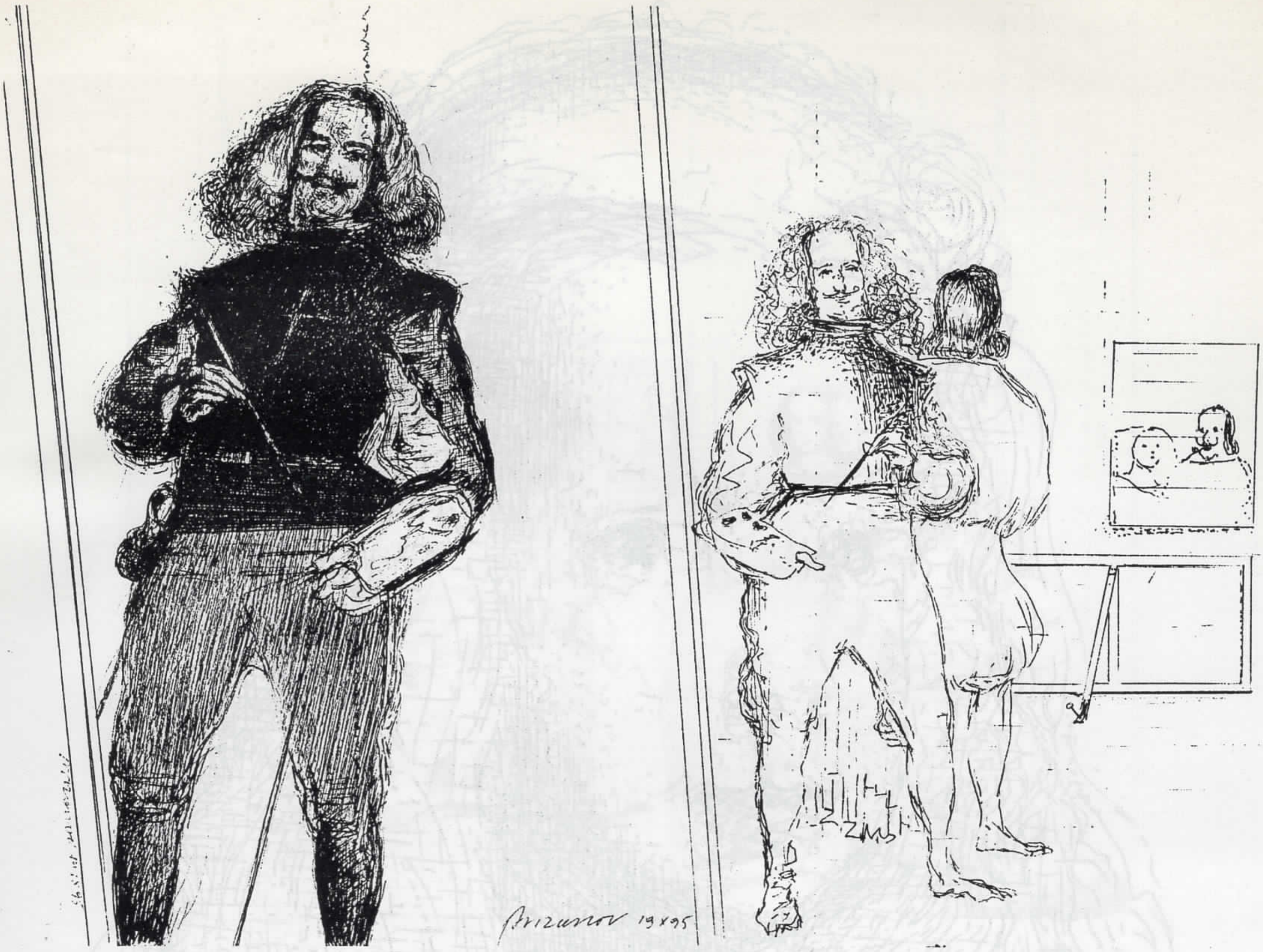

K & Q - зад Веласкез

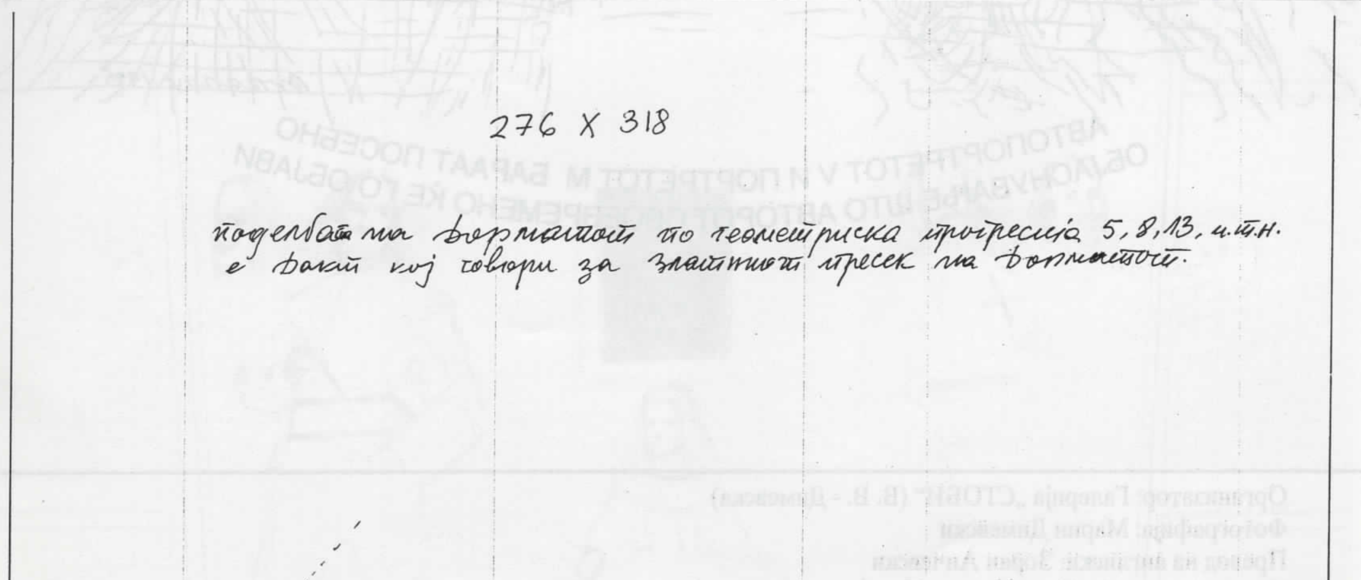

АВТОПОРТРЕТОТ V И ПОРТРЕТОТ M БАРААТ ПОСЕБНО ОБЈАСНУВАЊЕ ШТО АВТОРОТ СВОЕВРЕМЕНО ЌЕ ГО ОБЈАВИ

Организатор: Галерија „СТОБИ“ (В. В. - Димевска)
Фотографија: Марин Димевски
Превод на англиски: Зоран Анчевски
Колор сепарација: Скен Поинт - Скопје
Подготовка за печат и прелом: **FONKO** Репро Студио - Скопје
Печат: НИП Нова Македонија, РЕ Печатница
Печатено во 300 примероци
© 1995, ГАЛЕРИЈА СТОБИ - Скопје
Печатењето на каталогот финансиски го потпомогнаа
Министерството за Култура на Република Македонија и
СОРОС Центар за современи уметности Скопје, Македонија

Според мислењето на Министерството за култура бр. 08-6868/2 од 17-XI-1995, се плаќа повластена даночна стапка.

Позиција V во отсуство на K & Q

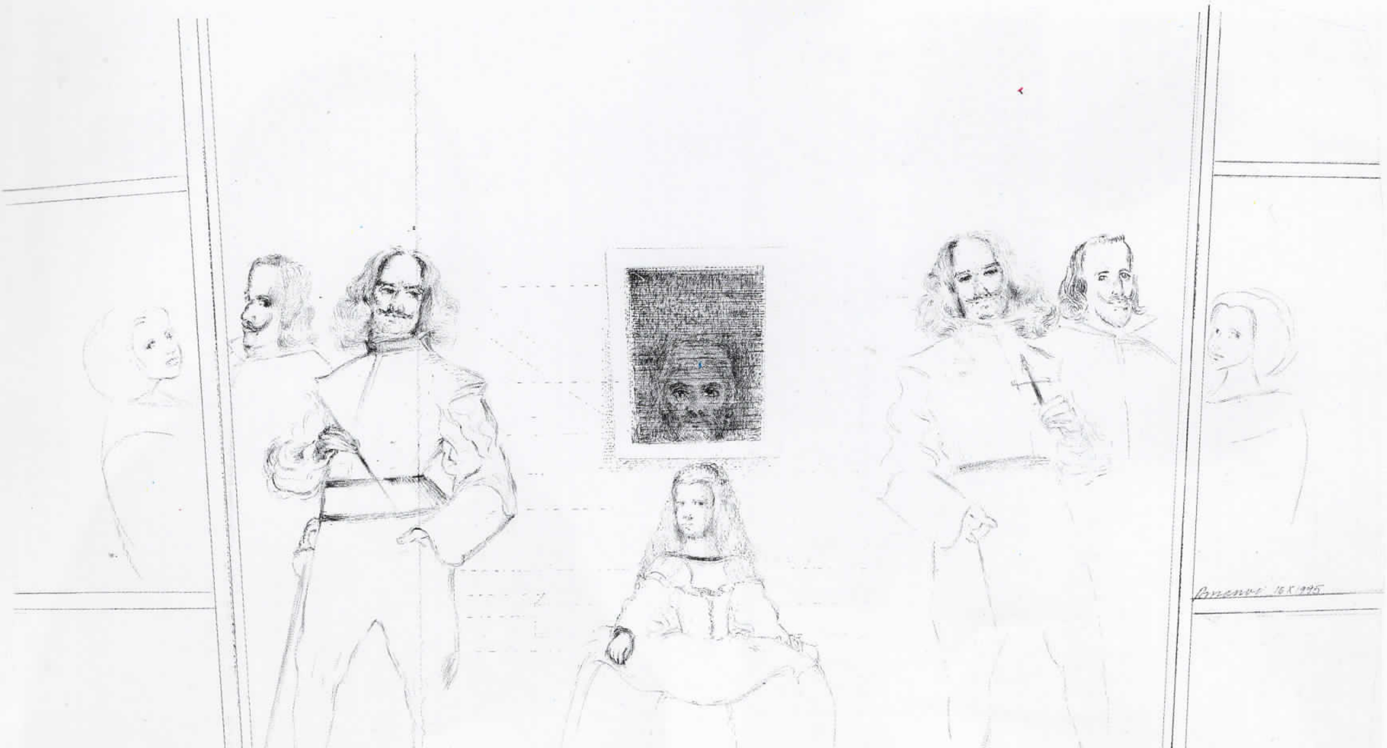

Огледалска слика

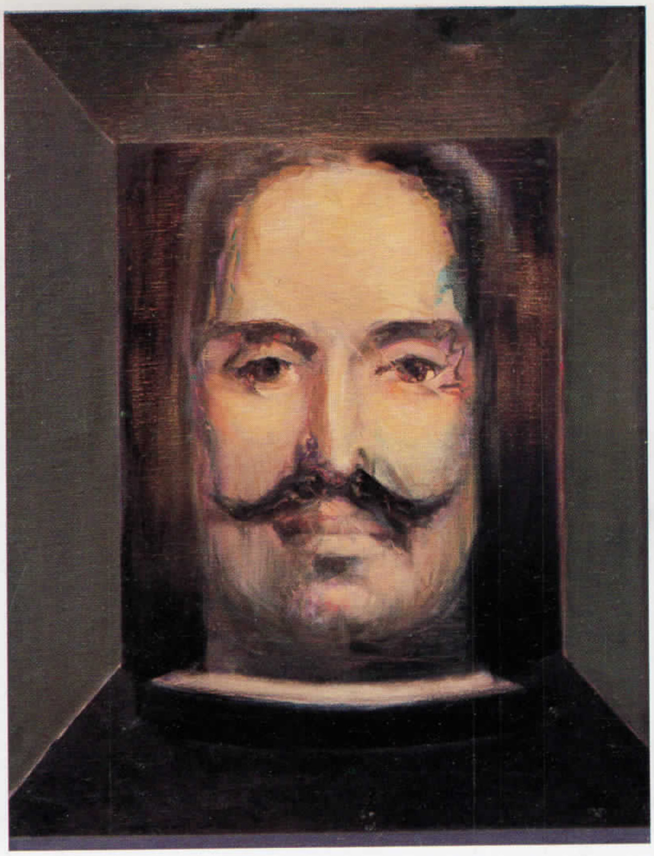

Веласкез

Лас Менинас

Марīарийа

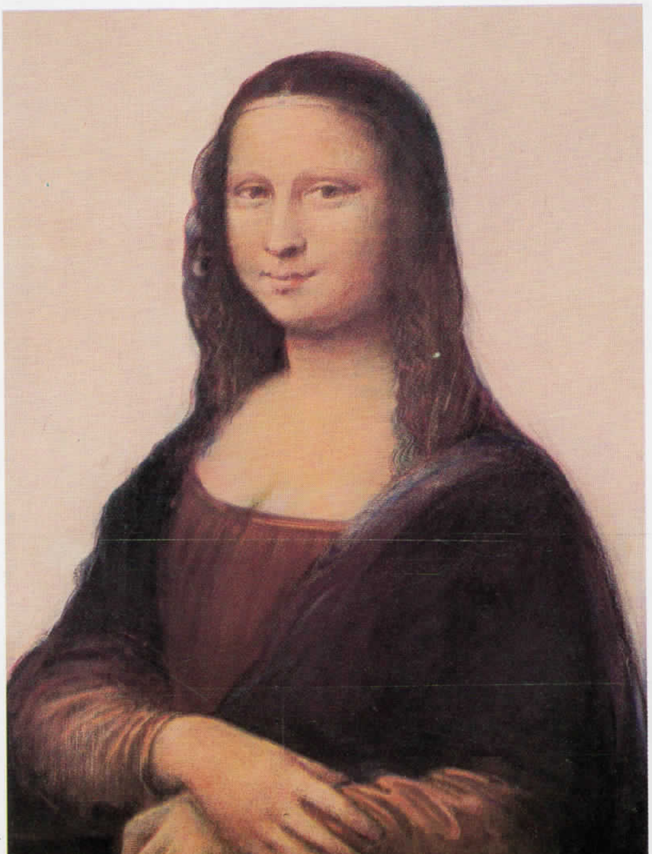

Ѓоконда